

A KONFERENCIÁT RENDEZI

a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézetének
Reneszánsz Osztálya az egyetemek régi magyar irodalmat tanító
tanszékeivel közösen:

Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar,
Magyar és Összehasonlító Irodalomtudományi Intézet
Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar,
Régi Magyar Irodalomtörténeti Tanszék
Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kar,
Régi Magyar Irodalom Tanszék
Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kar,
Régi és Klasszikus Magyar Irodalomtörténeti Intézeti Tanszék
Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Bölcsészettudományi Kar,
Magyar Irodalomtudományi Intézet
Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Klasszikus
Irodalomtörténeti és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék
Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar,
Régi Magyar Irodalmi Tanszék

A KONFERENCIA ELŐKÉSZÍTŐ BIZOTTSÁGA:

JANKOVICS JÓZSEF (MTA Irodalomtudományi Intézet), *elnök*;
BENE SÁNDOR (MTA Irodalomtudományi Intézet);
MOLNÁR ANTAL (ELTE Történeti Intézet);
SUDÁR BALÁZS (MTA Történettudományi Intézet);
SÁNTHA TERÉZ (MTA Irodalomtudományi Intézet), *szervező titkár*;
CZIRA FERENCNÉ (MTA Irodalomtudományi Intézet), *gazdasági vezető*
A konferencia tudományos titkára:
ÁCS PÁL (MTA Irodalomtudományi Intézet)

A KONFERENCIA TÁMOGATÓI

Oktatási és Kulturális Minisztérium – Reneszánsz Év 2008
Magyar Tudományos Akadémia
Esztergom Város Önkormányzata

A KONFERENCIA HELYSZÍNE

Volt Zsinagóga – 2500 Esztergom, Imaház u. 2/A

IDENTITÁS ÉS KULTÚRA A TÖRÖK HÓDOLTSÁGBAN

*Tudományos konferencia
Esztergom, 2008. szeptember 18–20.*

RENEZÁNSZ
É V 2 0 0 8

SZEPTEMBER 18. CSÜTÖRTÖK

14.00–14.50
Megnyitó beszédet tart Kálmán Sándor (Esztergom Város Önkormányzata, a Kulturális és Sportbizottság elnöke)
A Klaniczay-díj átadása
A „Dédatya” – Szörényi László megemlékezése a szigeti Zrínyi Miklósról
Déri Balázs és Földváry Miklós István *Missale Strigoniense 1484* című könyvének szakmai bemutatója
Molnár Antal *Elfelejtett végvidék – Tanulmányok a hódoltsági katolikus művelődés történetéből* című könyvének bemutatója (Bene Sándor) (szünet)

15.00–19.00
I. ÜLÉS, elnök: R. Várkonyi Ágnes
Fodor Pál (MTA TTI): Az oszmán identitás változásai
J. Újváry Zsuzsanna (PPKE): „Békességet fegyverrel köll tartani”.
Esterházy Miklós 1641. évi Opiniója és a török béketárgyalások
Hegyi Klára (MTA TTI): Törökök, moszlimok, balkániak, keresztények a hódoltságban
Bene Sándor (MTA ITI): Illíria, vagy amit akartok. Délszláv identitás a 18. század elején (vita)

20.00
A Polgármesteri Hivatal fogadása

SZEPTEMBER 19. PÉNTEK DÉLELŐTT

9.00–10.15
II. ÜLÉS, elnök: Jankovics József
Küllös Imola (Budapest): Törökök a magyar népballadákban
Voigt Vilmos (ELTE): Van-e nyoma a török folklórnak a magyarban?
Kovács József László (Budaörs, Helytörténeti Gyűjtemény):
Váradi György omniariuma – egy hódoltsági jegyző életútja-életvitele (vita, szünet)

10.30–13.00
III. ÜLÉS, elnök: Galavics Géza
Mikó Árpád (MNG): A középkori egyházi kincstárak szétszóródása a török hódoltság korában
Gerelyes Ibolya (MNM): Törökös-balkáni ékszeregyüttesek a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében
Pásztor Emese (Iparművészeti Múzeum): „Hintóba való portai vánkös és skófiomos török cafrag” – a magyar nyelvű források szerepe a hódoltság kori török iparművészet történetének kutatásában
Kiss Erika (MNM): A hódoltsági ötvösség kapcsolatai Erdéllyel és a Királyi Magyarországgal
Horváth István (Balassa Bálint Múzeum, Esztergom): Esztergom a török korban (vita)

13.00–14.00
Esztergom török kori műemlékeinek megtekintése Horváth István múzeumigazgató vezetésével
14.00–15.00 ebédszünet

SZEPTEMBER 19. PÉNTEK DÉLUTÁN

15.00–16.50
IV. ÜLÉS, elnök: J. Újváry Zsuzsanna
Horn Ildikó (ELTE): Hódoltsági török tisztviselők és az Erdélyi Fejedelemség kapcsolata (1566–1586)
Oláh Szabolcs (DTE): Háború a török ellen – tett és hivatkozás: 16. századi Habsburg uralkodók önstilizálása
Méhész Péter (PPKE): Egy végvár hétköznapijai. Élet a kiskomáromi várban, Túrós Miklós várkapitány (1642–1658) leveleinek tükrében
Siptár Dániel (ELTE): A szerzetesség első megtelepedési hulláma a török kiűzése után – szerzetesi stratégiák (szünet)

17.00–19.00
V. ÜLÉS, elnök: Fodor Pál
Erdélyi Gabriella (MTA TTI): Túlélési stratégiák a török idején
Szabó Péter (ELTE): Az erdélyi fejedelmek ideológiai és „jogi” érvei a hódoltsági határok megőrzésére és befolyásolására
F. Molnár Mónika (MTA NyTI): Olasz diplomaták és hadiúrok a hódolt Magyarországról a 17. század végén
Deák Antal András (Duna Múzeum, Esztergom): Két ismeretlen napló a török hódoltság végéről (vita)

20.00
Hangverseny: Zene a török hódoltságban (16–17. század)
A Canlar és a Musica Historica együttesek közös hangversenye

SZEPTEMBER 20. SZOMBAT DÉLELŐTT

9.00–10.45
VI. ÜLÉS, elnök: Szörényi László
Szilágyi Emőke Rita (ELTE): Teucrisive Turci. Közép- és kelet-európai török- és barbárkép a 15. századi latin nyelvű irodalomban
Drosztmár Ágnes (CEU): Szilágyi Mihály fogsága és a hercegnő szerelme.
Egy magyar és egy oszmán-török széphistória párhuzamai
Lovas Borbála (ELTE): Identitástudat és erkölcsi ítéletek (A török és magyar házasság- és szerelemfelfogás komparatív vizsgálata a 16. század második feléből származó széphistóriák és prédikációk szövegei alapján)
Gulyás Péter (ELTE): Leibniz Thököly-értelmezésének kérdései (vita, szünet)

11.00–13.00
VII. ÜLÉS, elnök: Balázs Mihály
Csepregi Zoltán (Evangelikus Hittudományi Egyetem):
A Debrecen-Egervölgyi Hitvallás (1562) új kiadásának tanulságai
Ács Pál (MTA ITI): „Pro Turcis” és „contra Turcos” – Johannes Löwenklau török története és a protestáns keleti misszió
Molnár Antal (ELTE): Velence és a hódoltsági missziók. Marnavics Tomkó János ismeretlen javaslata a balkáni és hódoltsági katolikus egyház újjászervezésére (1624) (vita)

13.00
Balassi Bálint szobrának megkoszorúzása Szentmártoni Szabó Géza vezetésével
13.30–15.00 ebédszünet

SZEPTEMBER 20. SZOMBAT DÉLUTÁN

15.00–16.45
VIII. ÜLÉS, elnök: Jankovits László
Csorba Dávid (Nyíregyházi Főiskola): Orális török néphagyomány egy magyar krónikában
Simon Éva (MOL): Tudatformáló kényszerpályák – behódoltak és hódoltatottak az oszmán-magyar határvidéken
Kovács Zsuzsa (Varese): A budai mufti könyvtára a bolognai Marsigli-gyűjteményben
R. Várkonyi Ágnes (ELTE): Magyar udvar Nikomédiában (vita, szünet)

17.00–19.00
IX. ÜLÉS, elnök: Molnár Antal
Sudár Balázs (MTA TTI): Az oszmánok és Magyarország mentális meghódítása
Varga Szabolcs (Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola):
A bosnyák hőseposzok hódoltságképe
Kármán Gábor (GWZO, Lipcse): Harsányi Nagy Jakab változó törökképe
Tóth Gergely (MTA TTI): „Vestigia barbarae gentis.”
Bél Mátyás a török hódoltságról és a török utáni Magyarországról
Tóth Zsombor (Koloszvár–Debrecen): Extra Hungariam non est...?
Komáromi János törökországi experienciája (vita)

20.00
Társasvacsera az Alabárdos Panzió pincéjében

SZEPTEMBER 21. VASÁRNAP DÉLELŐTT: hazautazás